

Център на НПО
в Разград

ГОДИШЕН ОТЧЕТ за 2014г.

www.ngo-rz.org

Сдружение „Център на НПО в Разград“ разработва и прилага пилотни програми в подкрепа на съдебната реформа от 2004г. Осъществени са осем проекта за гражданско наблюдение на съда и подкрепа на съдебната система в България. Центърът на НПО в Разград създаде през 2007г. Национална НПО мрежа за гражданско наблюдение на съда в България, в която участват над 65 неправителствени организации (www.watch.ngo-rz.org)

Центърът на НПО в Разград провежда гражданско наблюдение над дейността на съдилищата и Висшия съдебен съвет. За последните 10 години ние сме наблюдавали над 2500 съдебни дела и сме обучили над 200 доброволци в провеждане на гражданско наблюдение. Констатираме напредък в съдилищата по места, но хората не усещат промяната и не са доволни от правосъдието. Съдилищата заявяват желание за партньорство. Налице е заявена готовност за съвместна работа с гражданското общество и повишаване публичността на своята дейност.

Центърът на НПО в Разград участва активно в съдебната реформа и изготвя периодично становища и въпроси към кандидатите. Чрез тях ние целим да представим информация за изготвяне на професионална и морална оценка на кандидата – необходими за професионалното изпълнение на служебните им задължения. Информацията е достъпна на интернет-страницата на Националната НПО мрежа за гражданско наблюдение на съда в България.¹

Центърът на НПО в Разград е изпратил във ВСС над 200 становища с въпроси към кандидати за административни ръководители (2013-2015). Констатираме, че само едва 10% от поставените от нас писмени въпроси към кандидатите биват задавани от членовете на ВСС.

Центърът на НПО в Разград е учредител и активен член на Гражданския съвет към ВСС (2012-2014). Заради липсата на реално партньорство, нашата организация напусна Гражданския съвет към ВСС в края на месец юли 2014г.

СТАНОВИЩЕ ЗА ПРИОРИТЕТИ НА СЪДЕБНАТА РЕФОРМА²

¹<http://watch.ngo-rz.org/bg/pages/lettersandviews.html>

² Становище до Министъра на правосъдието Христо Иванов, 29.08.2015г.

Носител на Златен ключ 2007 за достъп до обществена информация

А) Съдебна карта и оптимизиране броя на съдебните органи, които в момента са над 360 единици – намален брой и нови граници на съдебни райони;

Липсва решимост в действията на ВСС да оптимизира съдебната система, като увеличи нейната ефективност чрез нова структура и мобилност. Необходимо е да се организират нови, модерни и ефективни съдебни институции с компетентни ръководители и магистрати. Необходими са промени в закона за съдебната власт.

Б) Тромава и бюрократична съдебна система с над 350 органа. Съдебната система има огромен бюджет за 15000 служители и магистрати, които струват на данъкоплатците 440 милиона лева.

Няма измерими качествени индикатори за резултатите от съдебната дейност. Има проблем със съдебната статистика и натовареността. Липсва обективна методика за измерване. Натовареността се измерва в количество само на брой съдебни дела или преписки.

В) Прозрачност на решенията за финансиране на съдебната система и разпределение на ресурси в съда, прокуратурата и следствието;

ВСС не публикува достъпна информация за изразходването на бюджета на ВСС, възнагражденията на магистратите, промените в бюджета на различните съдебни органи. Липсва сериозна аргументация защо ВСС увеличи собствената си администрация с 30 човека за 1 година. Необходими са промени в закона за съдебната власт.

Г) Управление на бюджета на съдебната власт – програмен бюджет на принцип „бюджет срещу реформи“. Избор на обслужващи банки в съдебната система;

Бюджетът на съдебната власт все още не е програмно ориентиран. Около 90% от него се изразходват само за заплати и осигуровки. Бюджетът на планира важни и необходими реформи.³ Констатираме спорни действия на магистрати, които са получили изгодни заеми от обслужващите банки на съда/прокуратурата. До момента ВСС отказва да подобри процеса на селекция на банковите институции на съдебната система. Същевременно ВСС нарушава собствените си правила и избира без ясни критерии и процедура обслужващи банки на съдилища.⁴ Необходими са промени в закона за съдебната власт.

Д) Ревизия на Процедурни правила за избор на кандидати за председател на Върховния касационен съд, председател на Върховния административен съд и главен прокурор;⁵

³Вж [Междинен доклад за напредъка на съда в Южна България](http://watch.ngo-rz.org/bg/catalog/category4/item29.html), 2012г., Разград, с.11, <http://watch.ngo-rz.org/bg/catalog/category4/item29.html>

⁴Вж КТБ отказала информация на ОС-Варна за наличностите по сметките му, <http://www.legalworld.bg/37497.ktb-otkazala-informaciia-na-os-varna-za-nalichnostite-po-smetkite-mu.html>

⁵Приети с решение на Висшия съдебен съвет по протокол №48/08.11.2012 г., <http://www.vss.justice.bg/bg/start.htm>

Необходимо е “тримата големи” в съдебната система да бъде избрани по безупречна и прозрачна съдебна процедура, която да гарантира върховенството на закона, висок професионализъм и безупречен морал. Необходими са промени в закона за съдебната власт.

Е) Обособяване на две колегии във ВСС – една за съда и една – за прокурори и следователи.

Подкрепяме инициативата и смятаме за важно да се търси решение с участието на всички заинтересовани страни. Необходими са промени в Закона за съдебната власт и смели политически действия.

Ж) Достъп до правосъдие - въвеждане на електронно правосъдие;

Електронното правосъдие е основен инструмент за подобряване на бързината и ефективността на правораздаването, като се улесняват всички участници и се спестяват значителни средства. След наблюдавания тласък на процеса по въвеждане на е-правосъдие през 2012-2013г., натрупаната енергия не беше използвана и устремът замря. В момента не се работи активно по тази тема. ВСС не проявява активност по въвеждане на безкасово заплащане на такси чрез ПОС устройства.⁶ Необходими са промени в закона за съдебната власт.

З) Повишено усещане за корупция, конфликти на интереси и проблеми с етичното поведение на съдиите и прокурорите. Превенция на корупцията - корупционна практика „непотизъм“ и семейственост в съдебната система;

Независимо от всички стратегии и доклади по темата положението е драматично. Съдебната система се е превърнала в бастион на “семеино правосъдие” – има усещане за кланова обвързаност и мафия. Наблюдава се концентрация на много семейства и роднини, които работят в един съдебен окръг.⁷ Масово се наблюдава корупционната практика “непотизъм” на всички съдебни нива. ВСС насърчава фамилната обвързаност и продължава да назначава семейства на възлови административни постове. Необходими са промени в закона за съдебната власт.

И) Етично поведение и превенция на конфликт на интереси;

Липсва проактивност в дейността на ВСС по двете важни теми. Етичната комисия не действа превантивно, но се намесва инцидентно в спорни случаи (публични скандали), прикрива факти и разследвания.⁸ Комисията за конфликт на интереси е започнала работа, но липсват видими резултати.

Й) Ревизия на Правила за избор на административни ръководители на органите на съдебната власт по чл. 167, ал. 1, т. 2 - 4 от ЗСВ;⁹

⁶Вж [Доклад за напредъка на съда в Южна България](http://watch.ngo-rz.org/bg/catalog/category4/item60.html), 2013г., Разград, с.12,<http://watch.ngo-rz.org/bg/catalog/category4/item60.html>

⁷ **корупционна практика непотизъм** (синдрома “семеино правосъдие”) или българският модел “майка - съдия, баща - прокурор, дете – адвокат, брат – нотариус; съпруг – съдия, съпруга - прокурор”

⁸Вж Случая с проверката на прокурор Галя Гугушева, съдия Венета Марковска и съдия Веселина Тенева.

⁹Приети с решение на Висшия съдебен съвет по протокол №10/14.03.2013 г., допълнени с решение на ВСС по протокол №11/12.03.2014г., <http://www.vss.justice.bg/bg/start.htm>

Важно е да се подобряват регламентите за администриране на съдебната власт, като се включват и представители на гражданското общество. ВСС прие промени в Правилата¹⁰ без да консултира текстовете с Гражданския съвет, което е пропусната възможност за експертно мнение и подкрепа.

К) Дискусия с Главния прокурор, Председателите на ВКС и ВАС за приоритетите в дейността, обсъждане на годишните доклади, коментари по Плана за действие към Функционален анализ на прокуратурата¹¹;

Необходимо е да започнат разговори с председателите на двете върховни съдилища и главния прокурор по основните теми на съдебната реформа. Предложението към Главния прокурор съответства на препоръката в последния мониторингов доклад на Европейската комисия:¹² „Да даде пълна гласност на функционалния одит на прокуратурите, извършен от главния прокурор, както и на плана за действие, и да организира обществена консултация по плана за действие.“

Л) Публичност на дейността и вземаните решения от Висшия съдебен съвет по процедури за избор на административни ръководители в органите на съдебната власт.

Налице е привидна публичност, защото липсва сериозна конкуренция и мотивация за обикновените магистрати да участват в конкурси за съдебни началници. Създава се усещане за нова съдебна номенклатура, която чрез ротация заема само административни постове и взаимно се подкрепя с активното участие на ВСС.

М) Публикуване на всички решения на ВСС, постоянните комисии и приложения;

ВСС не публикува всички свои решения и мотивите към тях в нарушение на ЗСВ (чл.30 ал.1 т.15). Обикновено се спестява информация за финансиране, щатно осигуряване, одитни доклади и случайно разпределение на делата (чл.9 от ЗСВ). Наблюдава се трайна практика за този състав на ВСС да ограничава достъпа до публична информация.

Н) Осъществявани външни проекти¹³ от ВСС и приоритети за работа;

ВСС осъществява седем проекта на обща стойност 4 366 555 лв.¹⁴ извън рамките на гласувания бюджет от Народното събрание. Според нашия анализ, в голямата си част проектите дублират основната дейност на колективния съдебен орган (чл.30 и 30а от ЗСВ), което поставя под съмнение ефективността на работа.

О) Публикуване на съдебните актове - срокове и форма;

¹⁰Вж Протокол №26/19.06.2014г., <http://www.vss.justice.bg/bg/start.htm>

¹¹<http://www.prb.bg/main/bg/Information/4392/>

¹²Вж. Доклад на Комисията Европейския парламент и Съвета за напредъка на България по Механизма за сътрудничество и проверка, 22.01.2014г., с. 12, http://ec.europa.eu/cvm/docs/com_2014_36_bg.pdf

¹³ Изпълнявани проекти с финансиране от ОПАК, Норвежки финансов механизъм и други финансиращи организации извън регламентирания държавен бюджет, определен от Народното събрание.

¹⁴Информацията е получена по реда на Закона за достъп до обществена информация, Решение 32/26.06.2014г., Изх.97-00-197.

Продължава да бъде проблем публичността на съдебните актове - съдебните решения не се публикуват в универсален стандарт и незабавно според ЗСВ (вж чл.64). Независимо от гаранциите за право на информация за работата на съдебната власт (чл.5 от ЗСВ), процесът на публикуване е формален и ВСС не го следи ефективно.

П) Прозрачност в дейността, структура и функции на прокуратура и следствието;

Българското общество все още познава недостатъчно добре спецификата на държавното обвинение. Авторитетният функционален анализ на прокуратурата (2007-2012) не успя да достигне до широк кръг от граждани. ВСС не е активен участник в процеса за отваряне на прокуратурата към обществото. Необходими са промени в закона за съдебната власт.

Р) Състав и структура на администрацията в съдебните органи;

Липсва последователност в работата на ВСС относно съдебната администрация. Подходящ пример е закриването на няколко военни съдилища и прокуратури, което е 100% трансформация и устройване на всички заети в други съдебни органи. ВСС не убеди обществото защо се закриха едни, а не други съдилища и прокуратури. Необходими са промени в закона за съдебната власт.

С) Структура и функции на администрацията на ВСС.

ВСС не обяви публично проведения функционален анализ на своята администрация, но методично увеличи нейния брой с 30 нови служители. Същевременно ВСС поиска от Правителството 44 млн. лв допълнително¹⁵ към съдебния бюджет, като не даде публичен отчет как управлява гласуваните 440 млн. лв. за 2014г. Необходими са промени в закона за съдебната власт.

ЗАЩО НАПУСКАМЕ ГРАЖДАНСКИЯ СЪВЕТ КЪМ ВСС?¹⁶

Висшият съдебен съвет не е припознал неправителствените организации, като легитимен партньор. Не се използва сериозният граждански потенциал за тласък в съдебната реформа. Същевременно правораздавателната система (не) се отчита пред Народното събрание или изпълнителната власт, което лишава нейната дейност от прозрачност, за която гражданите настояват.

Има създаден Граждански съвет към ВСС от края на 2012г., но до момента не са постигнати съществени резултати и гражданите не са почувствали неговата роля. ВСС отказва активна комуникация и не реагира на актовете на Гражданския съвет.

Няма реално партньорство между гражданските организации и Висшия съдебен съвет. Направените предложения към ВСС не са обсъдени сериозно от него или не са приети. Заради липса на напредък, сериозна част от членуващите

¹⁵25 млн. лв. за увеличаване на заплатите и осигуровките, 19 млн. лв. - за издръжка.

¹⁶ Вж Становище относно дневния ред на заседание на Гражданския съвет към ВСС, 10.07.2014г., <http://watch.ngo-rz.org/bg/pages/lettersandviews.html>

организации загубиха интерес и спряха да участват в заседанията. До момента три организации напуснаха Граждански съвет към ВСС.

Според нас, протича процес за маргинализиране на Гражданския съвет от страна на ВСС. Все по-трудно се осигурява кворум за приемане на важни решения. В последните две заседания участваха само по 8 организации от общо 17 члена.¹⁷

ПРИМЕР: ВСС не се консултира реално с Гражданския съвет и не обсъжда всички важни политики. Не беше обсъдена с Гражданския съвет Стратегията за превенция на корупцията и Функционалния анализ за дейността на прокуратурата (2007г.-2012г.), същевременно ВСС очаква от гражданския сектор активност и подкрепа. Независимо, че Гражданския съвет не съгласува Годишната програма за 2014г. на ВСС, документът беше приет без дискусия през месец юни 2014г.

1. ГРАЖДАНИТЕ НЕ СА ВЪВЛЕЧЕНИ В СЪДЕБНАТА РЕФОРМА. КОНСТАТИРАМЕ ПРОБЛЕМ С ПРОЗРАЧНОСТТА, ПУБЛИЧНАТА КОМУНИКАЦИЯ И ПЛАНИРАНЕТО В СЪДЕБНАТА СИСТЕМА.

Висшият съдебен съвет е публичен държавен орган¹⁸ със 100% държавно финансиране, неговите заседания са открити; разглежданите и приети документи са публични и е необходимо да са достъпни за разглеждане и получаване на копия от граждани.

ВСС не поддържа публичен електронен регистър на взетите решения и на мотивите към тях. Липсва регламент, по който ВСС публикува всички свои решения и мотивите към тях. Наблюдаваме практика да не се публикуват важни решение на ВСС и приложенията към тях.

В тази посока са необходими сериозни усилия, за да е прозрачна дейността на колективния съдебен орган.

ПРИМЕР: Не са публикувани Доклад¹⁹ на комисии на ВСС за извършените проверки за спазване на член 9 от ЗСВ за приложение на случайното разпределение на съдебни дела във ВКС, ВАС и СГС. Доклад²⁰ на ВКС за извършени проверки на организацията на дейността на апелативните съдилища в София, Пловдив, Варна, Бургас и Велико Търново за 2011-2012г.

В края на месец май 2014г. ВСС прие, но не публикува изготвената обобщена информация за изпълнение на дейностите и отчетите за усвояване на средствата по проекти, по които ВСС е бенефициент.²¹ Не да публични докладите за изпълнение на дейностите и отчетите за усвояване на средствата, предоставени от ръководителите на

¹⁷ Заседания на Гражданския съвет, проведени на 20 юни 2014г. и 11 юли 2014г.

¹⁸ Вж чл. 16 от Закон за съдебната власт.

¹⁹ Протокол на ВСС №32 от 26.07.2013г., <http://www.vss.justice.bg/bg/start.htm>

²⁰ Пак там.

²¹ Протокол на ВСС №51 от 29.05.2014г., <http://www.vss.justice.bg/bg/start.htm>

проекти, съгласно решение на Висшия съдебен съвет по Протокол №12/13 март 2014 г.²²

Според нас подобна практика е удобно извинение за прикриване на деликатна информация, свързана с финансирането на съдебната система, регламенти за функциониране и прикриване на чувствителна информация за обвързаности (конфликт на интереси).

Необходимо е ВСС да подобри комуникацията си с Гражданския съвет, като представи за обсъждане годишната си програма за 2014г. в подобрен вариант.²³ Полезно е да има предвидимост в дейността на Висшия съдебен съвет и на неговите комисии.

В приетата Годишна програма за 2014г. не са идентифицирани ясно механизмите на партньорство с Гражданския съвет към ВСС, който е легитимен орган за гражданско участие в съдебната реформа.²⁴

ПРИМЕР: ВСС не е обсъждал до момента и не планира да въвлече Гражданския съвет към ВСС в дейности за изпълнение на Стратегията за превенция и противодействие на корупцията (вкл. План-график, т.4) и Кодекс за етично поведение на българските магистрати (т.5).²⁵ ВСС пренебрегна предложенията на НПО за публичност в дейността на етичните комисии и прие Правила за формирането, организирането и дейността на комисииите по професионална етика в органите на съдебната власт.²⁶ По тази тема бяха направени няколко сериозни предложения.²⁷

Възможни решения:

- ВСС да подобри публичността на своите решения и да създаде публичен регистър според изискванията на ЗСВ (чл.30 ал.1 т.15).²⁸ Необходимо е към решенията да се публикуват всички приложения и документи, които са приети с гласуване от ВСС.
- Висшият съдебен съвет да излъчва в реално време пленарните си заседания на интернет страницата на ВСС (<http://www.vss.justice.bg>).

²²Пак там.

²³Гражданският съвет не съгласува Годишната програма на ВСС за 2014г. (Вж Акт 22/11.04.2014г.) Програмата е приета от ВСС без консултации и обсъждане с Гражданския съвет на 19 юни 2014г. (Вж Протокол 26/19.06.2014г.), <http://www.vss.justice.bg/bg/start.htm>

²⁴Планирани са не повече от три съвместни дейности с Гражданския съвет, което бележи политиката за партньорство на ВСС – вж с.9, 10 и 16.

²⁵Вж с.9.

²⁶Вж Протокол 26/19.06.2014г., <http://www.vss.justice.bg/bg/start.htm>

²⁷Становище на Център на НПО в Разград по проект на Правила за формирането, организацията и дейността на комисииите по професионална етика в органите на съдебната власт (Изх. № Ц-42/06.03.2014г.). Две становища (Изх.№Ц-35/27.02.2014г. и Изх.№Ц-49/10.04.2014г.) и Предложения (Изх.№ Ц-52/22.04.2014г.) за теми в Годишната програма на ВСС за 2014г.

²⁸Висшият съдебен съвет „т.15. създава и поддържа електронен публичен регистър на всички свои решения и мотивите към тях.“

- Висшият съдебен съвет да излъчва в реално време заседанията на Гражданския съвет към ВСС на интернет страницата на ВСС (<http://www.vss.justice.bg>).
- ВСС да регламентира правила, по които Инспекторатът към ВСС да публикува всички свои актове от проверки;
- ВСС да организира обществени срещи с гражданите в Северна и Южна България;

Предложенията са във връзка с приетата от ВСС политика за повишаване на публичността и прозрачността в дейността, и въвличане на гражданите в процеса на вземане на решения.²⁹

За излъчване на заседанията на ВСС и Гражданския съвет има техническа възможност и не са необходими допълнителни финансови средства. Услугата не е скъпа и е поносима за бюджета на съдебната власт (440 млн. лв. за 2014г.).

2. ГРАЖДАНСКОТО УЧАСТИЕ В ПРОЦЕСА НА КАРИЕРНО РАЗВИТИЕ И АДМИНИСТРИРАНЕ НА СЪДЕБНАТА СИСТЕМА Е ПРИВИДНО. Формална публичност в дейността на Висшия съдебен съвет по процедури за избор на административни ръководители в органите на съдебната власт (атестиране на магистрати).

Констатираме колеблива и нерешителна политика в дейността на Комисията по предложенията и аестирането на магистрати към ВСС. Комисията стана инициатор за промени в Закона за съдебната власт, с което се иска да се премахнат периодичното аестиране на магистрати и аестирането на върховните магистрати. С действията си Комисията създава среда за демотивация на магистратите, които имат нереалистични очаквания за промени в съдебния закон.³⁰ Приемането на подобни текстове е сериозна крачка назад от реформата и отказ от професионална оценка на магистратите.

ПРИМЕР: До момента за 20 месеца от мандата си, Комисията не е извършила нито една атестация на върховен съдия и прокурор (в нарушение на изискването на ч.39 ал.2 т.2. от ЗСВ). Налице е отказ от изпълнение на служебни задължение от постоянно действащ (държавен) орган; не се изпълнява закон от управителния орган на съдебната система.

Ние смятаме, че обществото трябва да бъде добре информирано за много важен процес – кой и защо е бил предпочетен от ВСС за административен ръководител; какви качества имат избраните кандидати.

От края на 2012г. юридически лица с нестопанска цел могат да изготвят становища и въпроси към кандидатите за административни ръководители в органите на съдебната власт. Предоставянето на тази възможност е положителна стъпка в посока

²⁹Вж чл.5 и чл.30 от Закона за съдебната власт.

³⁰ВСС няма законодателна инициатива и може да предлага промени само чрез Министъра на правосъдието, които председателства заседанията на ВСС и одобрява дневния ред (чл.32 и 33 от ЗСВ).

публичност на дейността на ВСС и въвличане на гражданите в процесите на вземане на решения. За целта е създадена специална рубрика на страницата на ВСС.³¹

На практика ВСС подминава въпросите от граждански сдружения към кандидатите за съдебни началници и не ги задава.

ПРИМЕР: *Констатираме със съжаление, че много малка част от поставените от нас писмени въпроси (не повече от 10%) към кандидатите биват задавани реално на кандидатите от членовете на ВСС.*

Ние наблюдаваме трайна практика след провеждането на всеки избор публикуваната информация да се заличава и да не е публично достъпна. Препоръчахме на ВСС да организира целия процес по кандидатстване за административни длъжности да бъде публичен и след приключване на всеки конкурс.

Допълнителен аргумент за нашето предложение е изборът на някои административни ръководители, което предизвика обществена реакция и съмнения за проблем с почтеността и интегритета на магистратите. Бяха публикувани много статии с конкретни факти за нарушения, по които ВСС не излезе с категорична позиция.

Една немалка част от обществото остана със съмнения за „нагласени и уредени“ конкурси и предварително известни резултати за определени кандидати – фаворити на мнозинството във ВСС.

Друг тревожен, според нас факт, е участието само на един кандидат за обявена административна длъжност. *Защо няма интерес от редовите магистрати към свободните места за административни ръководители? Защо обикновено съдебните началници „искат“ втори мандат?*

Бихме желали да споменем и сериозния брой съдебни жалби срещу решения на ВСС за избор на административни ръководители.

Възможни решения:

- ВСС да създаде позитивна среда, която да насърчава плурализма и професионалната конкуренция в процеса за избор на лидери в съдебната система.
- ВСС да прилага законите и изпълнява задълженията си по атестиране на магистрати (вж чл.39 от ЗСВ).
- ВСС да публикува в специалната рубрика всички документи за приключени и текущи конкурси за административни ръководители. Заличените до момента документи за приключили конкурси отново да бъдат публикувани в специалната рубрика (може да се създаде публичен архив).³²
- ВСС да подобри процеса по приемане и обработка на информацията към кандидатите – становища и въпроси (чл.7 от Правилата). Да се идентифицира

³¹<http://www.vss.justice.bg/bg/start.htm>, рубрика ИЗБОР НА АДМИНИСТРАТИВНИ РЪКОВОДИТЕЛИ.

³²В момента информацията за приключили конкурси се заличава и не е публична. С последните промени (19.06.2014г.) на Правилата по чл.167 от ЗСВ (нов член 10а) информацията трябва да бъде публична един месец, но решението на ВСС не се изпълнява и документите не са публикувани.

ясно отговорен служител в Администрацията на ВСС, който ще обработва технически информацията и ще я публикува на страницата на ВСС.

- ВСС да гарантира автентичността на публикуваните документи, като не допуска намеса или манипулация от страна на служители или членове на ВСС.³³

3. ИМА СЕРИОЗНИ ПРОБЛЕМИ СЪС СЛУЧАЙНОТО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СЪДЕБНИТЕ ДЕЛА И ПРЕПИСКИТЕ.

Прилагането на принципа на случайния подбор е формално, противоречиво и не гарантира прозрачност - не се постига ефект за сериозен антикорупционен механизъм. В прокуратурата са констатирани сериозни нарушения със случайния принцип.

ВСС е приел важни решения, които да регламентират процеса за всеобхватно приложение на случайния принцип, но само с съдилищата. ВСС е делегирал права на Главния прокурор да одобри вътрешни правила за органите на прокуратурата.³⁴ Подобен подход хвърля сянка на съмнение върху истинските намерения на ВСС.

До момента ВСС не е отговорил на два акта на Гражданския съвет по темата за случайното разпределение на съдебни дела – приложение на член 9 от ЗСВ.

- Висшият съдебен съвет до момента не е разгледал Акт 9/31.01.2014г. Липсва мотивирано решение на ВСС.³⁵ ВСС не е разгледал и Акт 16/07.03.2014г., с който Гражданският съвет изисква информация от ВСС по темата (как се изпълнява Акт 9/31.01.2014г.). Липсва мотивирано решение на ВСС.³⁶
- ВСС осъществява проект „Електронно правосъдие – проучване и изграждане на единна комуникационна и информационна инфраструктура и единен електронен портал на съдебната власт“³⁷
- ВСС не е споделил с Гражданския съвет информация за изпълнение на проекта³⁸, съгласно решение на ВСС по Протокол №12/13 март 2014 г.³⁹ Има решение на ВСС от 29.05.2014г., но не са обявени публично одобрените доклади на страницата в интернет. Одобрени са доклади за изпълнение на

³³Ние наблюдаваме опит за „редактиране“ на документите, които изготвя нашата организация към кандидатите за административни ръководители. Подобна практика е недопустима и е в нарушение на чл.7 и чл.10 от Правилата.

³⁴Вж Протокол №16/10.04.2014г., <http://www.vss.justice.bg/bg/start.htm>

³⁵Вж Раздел V, т. 15 от Правила за действие на Гражданския съвет, <http://www.vss.justice.bg/bg/start.htm>

³⁶Пак там.

³⁷Вж. страница на ВСС, рубрика РЕГИСТЪР НА МЕЖДУНАРОДНИТЕ ПРОЕКТИ И ПРОГРАМИ, <http://www.vss.justice.bg/bg/start.htm>

³⁸Договор № 13-33-2/27.12.2013г. за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

³⁹Вж Протокол №51/29.05.2014г., <http://www.vss.justice.bg/bg/start.htm>

дейностите и отчетите за усвояване на средствата, предоставени от ръководителите на проекти във ВСС.⁴⁰

- ВСС не е осигурил необходимите ресурси и не е декларирал сътрудничество на определените експерти от НПО, по Протокол №48/05.12.2013 г.
- ВСС не е осигурил достъп до цялата налична информация за двете програми за случайно разпределение на съдебни дела (LawChoice и АСУД), включително договори и финансова информация, на одобрените експерти с решение на ВСС по протокол №48/05.12.2013 г.
- Висшият съдебен съвет до момента не е предоставил сорс-кода на двете Програми (LawChoice и АСУД).
- Висшият съдебен съвет не е осигурил достъп до сървъра на Висшия съдебен съвет, на който се прави контролния централизиран архив.
- ВСС не е предоставило за запознаване и коментар до Гражданския съвет доклад на проф. Евгения Стоименова (БАН) относно направените подобрения на програмата АСУД.⁴¹

Възможни решения:

- ВСС да гарантира приложението на принципа на случайното разпределение в органите на прокуратурата и следствието, като контролира процеса.⁴²
- ВСС да осигури централизирано съхранение на базата данни от всички съдебни органи (съдилища и прокуратури) за случайното разпределение на един сървър.
- ВСС да представи подробна информация за осъществявания проект за електронно правосъдие и постигнатите резултати до момента,⁴³
- ВСС съвместно с Инспектората към ВСС да продължат работа по контрол на спазване на член 9 от Закона за съдебната власт;
- Висшият съдебен съвет да сътрудничи активно по темата с Гражданския съвет към ВСС и други неправителствени организации;

⁴⁰**ВИСШИЯТ СЪДЕБЕН СЪВЕТ Р Е Ш И:** 79.1. ПРИЕМА ЗА СВЕДЕНИЕ изготвената обобщена в табличен вид информация за изпълнение на дейностите и отчетите за усвояване на средствата по проекти, по които ВСС е бенефициент. 79.2. ПРИЕМА ЗА СВЕДЕНИЕ докладите за изпълнение на дейностите и отчетите за усвояване на средствата, предоставени от ръководителите на проекти, съгласно решение на Висшия съдебен съвет по Протокол №12/13 март 2014 г.

⁴¹Вж Протокол №48/05.12.2013 г., <http://www.vss.justice.bg/bg/start.htm>

⁴²Вж Протокол №16/10.04.2014г., <http://www.vss.justice.bg/bg/start.htm>

⁴³ Вж страница на ВСС, рубрика РЕГИСТЪР НА МЕЖДУНАРОДНИТЕ ПРОЕКТИ И ПРОГРАМИ, <http://www.vss.justice.bg/bg/start.htm>

ВЪПРОСИТЕ СА КОЙ И ЗАЩО Е ПРЕДПОЧЕТЕН, А НЕ КАК СЕ НАТИСКАТ БУТОНИТЕ

Център на НПО в Разград бойкотира публичното представяне на системата за гласуване на Висшия съдебен съвет, проведено на 20.08.2014г.

Нашата организация постави редица въпроси за работата на Висшия съдебен съвет. Сдружението е една от няколкото НПО, които напуснаха и Гражданския съвет към ВСС.

Председателят на Етичната комисия към ВСС Ясен Тодоров отправи покана към неправителствените организации да изпробват лично системата за електронно гласуване и по този начин да отпаднали "всякакви съмнения относно начина на гласуване". Инициативата на Тодоров е свързана с постоянните критики към съвета, че отказва да гласува с бюлетини, а през есента предстои и избор на председател на Върховния касационен съд.

От Център на НПО в Разград изпратихме писмо до г-н Ясен Тодоров, в което го уведомяваме, че проблемът за нас не е в начина на натискане на бутоните в системата за електронно гласуване.⁴⁴

"Истинските въпроси са "Кой кандидат и защо е бил предпочетен от ВСС за административен ръководител", а не как се натискат бутони при гласуване", се казва в писмото, подписано от председателя на сдружението Георги Милков.

В писмото са изброени и много сфери, в които Комисията по етика към ВСС не отбелязва напредък. Посочваме, че комисията не работи професионално и превантивно, но се намесва инцидентно в публични скандали, прикрива факти и разследвания, не проявява инициатива, отказва сътрудничество с гражданските организации и работи в непрозрачна среда.

Според нас, Етичната комисия изготвя еднотипни становища за нравствените качества на кандидатите за административни ръководители, в резултат на което над 95% от всички кандидати отговарят на изискванията на Кодекса за етично поведение на българските магистрати.

"Ние не споделяме подхода на ВСС да използва гражданските организации, като пощенски кутии, на които да изпраща документи, а след това да не приема предложенията... Остава усещане, че Етичната комисия злоупотребява и използва закона за съдебната власт за натиск и разправа с неудобни магистрати, за сметка на компрометирани и корумпирани", пише в писмото, в което комисията е критикувана и за това, че отказва дискусия за корупционната практика "непотизъм", докато, според нашето сдружение, съдебната система се е превърнала "в бастион на семейно правосъдие".

Ние не можем да приемем поканата за участие и няма да изпратим представител на 20 август 2014г. във Висшия съдебен съвет, защото:

⁴⁴ Относно покана за участие в „пробно гласуване“ и „проверка на надеждността на системата, посредством която се провеждат изборите за административни ръководители в съдебната система.“ (Изх. № Ц-117/18.08.2014г.)

- Липсва проактивност в дейността на ВСС по важни теми. Комисия „Професионална етика и превенция на корупцията“ към Висш съдебен съвет не работи професионално и превантивно, но се намесва инцидентно в спорни случаи (публични скандали), прикрива факти и разследвания.⁴⁵
- Етичната комисия няма система за превенция и постоянно наблюдение на процесите с етиката и корупцията в съдебната система. До момента ВСС не е обявил нито една сериозна инициатива в тази област или резултат от проверка.
- Етичната комисия към ВСС не проявява инициатива, отказва сътрудничество с гражданските организации и работи в непрозрачна среда, която не осигурява надеждна система за прилагане на етичните правила и повишаване интегритета на магистратите.
- Етичната комисия изготвя еднотипни становища (формални) относно нравствените качества на кандидатите за административни ръководители. Липсват убедителни доказателства за сериозна аналитична дейност на Комисията и събиране на информация. Според Комисията, над 95% от всички кандидати отговарят на изискванията на Кодекса за етично поведение на българските магистрати.
- Ние не споделяме подхода на ВСС да използва гражданските организации, като пощенски кутии, на които да изпраща документи, а след това да не приема предложенията.
- До момента Етичната комисия към Висш съдебен съвет не е провела нито едно заседание с участие на неправителствени организации и пренебрегва всеки опит за прозрачност в дейността.
- Остава усещане, че Етичната комисия злоупотребява и използва закона за съдебната власт за натиск и разправа с неудобни магистрати, за сметка на компрометирани и корумпирани.
- Етичната комисия упорито отказва дискусия за корупционната практика „непотизъм“, която е придобила обхват на пандемия. Българската съдебна система се е превърнала в бастион на “семеино правосъдие” – има усещане за кланова обвързаност и мафия. Наблюдава се концентрация на много семейства и роднини, които работят в един съдебен окръг (много от тях на административни длъжности).⁴⁶
- ВСС насърчава фамилната обвързаност и продължава да назначава семейства на възлови административни постове. *ВСС избра за окръжен прокурор на Хасково Иван Стоянов, който ще бъде началник на приятелката си, която е районен прокурор в същия град. За Апелативен прокурор на Велико Търново беше избран Огнян Басарболиев, който два мандата беше окръжен*

⁴⁵Вж проверки на прокурор Галя Гугушева, съдия Венета Марковска, съдия Веселина Тенева и съдия Ванухи Аракелян.

⁴⁶**корупционна практика непотизъм** (синдром “семеино правосъдие”) или българският модел “майка - съдия, баща - прокурор, дете – адвокат, брат – нотариус; съпруг – съдия, съпруга - прокурор”

прокурор на Русе и работеше със съпругата си съдия в същия град. Има над 30 семейни двойки в съдебната система в град Русе, също и в Разград. Над 10 съдебни началници работят заедно с брачните си половинки.

- ВСС констатира корупционни практики в работата на съдия Красимир Аршинков и Иво Харамлийски (от Благоевград), но отказа да направи проверка или да образува дисциплинарно производство. В момента се извършва проверка от Софийска градска прокуратура, след подаден сигнал до ВСС и Главния прокурор.⁴⁷

ПОЗИЦИЯ

Относно искане на Висшия съдебен съвет да получи допълнително пари към бюджета на съдебната власт за 2014г.⁴⁸

Миналата седмица (б.а. юли 2014г.) няколко пъти ВСС поиска увеличаване на бюджета. Говореше се за преустановяване работата на съдилища и прокуратури. Конкретно, Висшият съдебен иска да получи допълнителни 20 милиона лева към бюджета за 2014г.⁴⁹ Същевременно липсва публична информация за актуалното изпълнение на бюджета на съдебната власт – приходи и разходи за всеки съд или прокуратура; анализ на разходите; аргументи за искано увеличение.

Къде са парите за съдебната власт? Защо няма пари за издръжка на съдилищата? Има ли пари за прокуратурата? А за следствието?

Защо е важно да има публична дискусия по бюджета на съдебната власт? Важно ли е да участват гражданите (и техни организации) в обсъждането на бюджета за правосъдие?

Като организация, която се занимава с гражданско наблюдение на работата на съдилищата, ние смятаме, че гражданите като реалните работодатели на съдебната власт имат право да знаят къде и за какво се изразходват обществените средства.

Какво предлага бюджетът на съдебната власт за 2014г.?

В бюджета има ли ясно дефинирани цели, резултати и индикатори за проверка?

Предстоят ли важни реформи в българската съдебна система или продължава да се „наливат пари“ в нереструктуриран сектор?

Какви реформи са планирани в бюджета на съдебната власт за следващата финансова година?

⁴⁷Софийска градска прокуратура отказа да провери сигнала, но отказът беше отменен с постановление на Апелативна прокуратура – София.

⁴⁸ Вж Протокол No35/17.09.2013г. на ВСС, <http://www.vss.justice.bg/bg/start.htm>

⁴⁹ВСС поиска от Министерски съвет допълнително 25 млн. лв за заплати и 19 млн. лв за текущи разходи в съдебната система.

На фона на нуждата от средства за елементарна издръжка на съдилища, Висшият съдебен съвет увеличи своята администрация,⁵⁰ което меко казано е проява на лош вкус.

Бюджетът на съдебната власт за 2014г. е 438 039,085 хил.лв.,⁵¹ организиран около 7 (седем) политики и 18 (осемнадесет) програми.

Бюджетната прогноза е направена по програми, като са дефинирани всички групи органи на съдебната власт – съдилища, прокуратура (вкл. следствие), ВСС, НИП, ИВСС.

Въпреки тази структура, бюджетът на съдебната власт не е програмно ориентиран и не е обвързан с постигане на конкретни резултати. Съдебният бюджет издържа една тромава, неефективна и нереструктурирана обществена система. Над 90% от средствата се изразходват само за заплати и осигуровки, а важните и необходими реформи остават нереализирани.⁵²

Правосъдната система осигурява висок социален стандарт на 15000 магистрати и служители, които струват на българските граждани 400 хил. лв. или по 26666 лв. на 1 зает/година.⁵³

ПРИМЕР: Сумата за заплати е 292 хил. лв. или 66% от общия бюджет. Отделно са 26 хил. лв. за други възнаграждения и плащания на персонала или 6% от бюджета. Допълнително има 82 хил. лв. за задължителни осигурителни вноски от работодателя - 19% от общия бюджет.

Друг съществен проблем (свързан с бюджета) се отнася до обслужващите банки на съда и прокуратурата. До момента ВСС отказва да подобри процеса на селекция на банковите институции на съдебната система. Същевременно ВСС нарушава собствените си правила и избира без ясни критерии и процедура обслужващи банки на съдилища.⁵⁴ **Липсва ясен регламент, приет от ВСС, който да гарантира най-добри условия за управление на бюджета при избор на обслужваща банка от съдилищата и прокуратурите.**

Създаденият прецедент показва, че ВСС може да избере централизирано обслужващи банки за всички съдебни органи, като разсее слуховете за повсеместни корупционни практики при избор на местни банков институции.

⁵⁰ Липсва публична информация защо ВСС увеличи собствената си администрация с 30 човека за 1 година.

⁵¹ Вж Протокол №35/17.09.2013г. на ВСС, <http://www.vss.justice.bg/bg/start.htm>

⁵² Вж [Междинен доклад за напредъка на съда в Южна България](http://www.legalworld.bg/37497.ktb-otkazala-informacia-na-os-varna-za-nalichnostite-po-smetkite-mu.html), 2012г., Разград, с.11, <http://watch.ngo-rz.org/bg/catalog/category4/item29.html>

⁵³ „... по-голямата част от магистратите и част от служителите получават възнаграждения над максималния осигурителен праг от 2200 лв.“, Предварително становище по проекта на бюджет на съдебната власт за 2014 г., Протокол 28/03.07.2013г. на КБФ към ВСС. Страница на ВСС, рубрика Решения на постоянните комисии - подрубрика Комисия „Бюджет и финанси“, <http://www.vss.justice.bg/bg/start.htm>

⁵⁴ Вж КТБ отказала информация на ОС-Варна за наличностите по сметките му, <http://www.legalworld.bg/37497.ktb-otkazala-informacia-na-os-varna-za-nalichnostite-po-smetkite-mu.html>

В бюджета за 2014г. не са включени нито една от неотложните реформи, които дефинира неправителствения сектор и които обикновено са предмет на критики в докладите на Европейската комисия по Механизма за сътрудничество и проверка.

Бюджетът на съдебната власт е свързан пряко и с други два сериозни проблема - съдебната статистика и натовареността. По отношение на натовареността липсва обективна методика за измерване, отчитаща не само количество, но и сложност на делата/преписките. От началото на своя мандат (м.10.2012г.), настоящият състав на ВСС е започнал да работи по този проблем, но окончателните резултати все още не са готови, а и се наблюдава съпротива и в самия Съвет. В момента ВСС използва два основни термина за натовареността: а) Натовареност по щат и б) действителна натовареност.

Какво означават двата вида натовареност? Действителната натовареност ВСС използва когато показва колко много е работила съдебната система и са разгледани примерно 700 хил. дела за една година. Натовареност по щат ВСС използва, когато иска по-голям бюджет от Народното събрание и увеличава разходите си.

По отношение на съдебната статистика, нашите наблюдения показват, че тя се съставя от ВСС, като всеки административен ръководител изпраща периодично статистически форми за отчет.⁵⁵ Липсва информация как ВСС контролира 350 съдебни органи за достоверността на данните и тяхната точност.

В тази връзка „Гражданският съвет предлага на Висшия съдебен съвет да изготви Методика за използване на статистиката в съдебната система с измерими индикатори, като включи Гражданския съвет в процеса на изготвяне.“⁵⁶

Конкретно, в бюджета на съдебната власт за 2014г., по наше мнение липсват няколко ключови теми от съдебната реформа:

- 1) преразглеждане границите на съдебните райони - съдебна география;
- 2) оптимизиране броя на съдилищата и прокуратурите - съдебна карта;
- 3) въвеждане на електронно правосъдие;
- 4) намаляване на административните разходи и ограничаване на разхищенията.

Въпреки широко прокламираната работа по конкретни проекти, няма публична информация за постигнатия напредък и конкретни резултати от изпълняваните от Висшия съдебен съвет проекти.⁵⁷

⁵⁵ <http://www.vss.justice.bg/bg/start.htm>, рубрика Съдебна статистика, регистри.

⁵⁶ Вж Акт №29/16.05.2014 г., Страница на ВСС, рубрика Граждански съвет, <http://www.vss.justice.bg/bg/start.htm>

⁵⁷ Вж Протокол №51/29.05.2014г., <http://www.vss.justice.bg/bg/start.htm>

ПРИМЕР: ВСС осъществява седем проекта⁵⁸ на обща стойност 4 366 555 лв.⁵⁹ извън рамките на гласувания бюджет от Народното събрание. Според нашия анализ, в голямата си част проектите дублират основната дейност на колективния съдебен орган (чл.30 и 30а от ЗСВ), което поставя под съмнение ефективността на работа.

Преди отправяне на искане за увеличаване на бюджета, смятаме, че ВСС трябва да преразгледа натовареността на отделните съдебни райони и щатната бройка на магистрати и съдебни служители да бъде ограничена до максимална степен, като в същото време не се нарушава и качеството на предоставяните услуги. Затова тези показатели следва да бъдат детайлно анализирани и преценени.

Необходимо е да се положат усилия за намиране на оптималния баланс между натовареност и достъп до правосъдие. Към момента системата поддържа поне 80-90 „бутикови“ районни съдилища и голяма част от административните съдилища, плюс същия брой прокуратури (общо 160-180 единици). Според нас не е ефективно правосъдие, когато малък съд с трима съдии и ниска натовареност, като например в град Поморие или в град Белоградчик изразходва почти същия бюджет, като в град Бургас или град Пловдив. Анализите ни показват, няма нужда от поддържане на пет военни съдилища и пет военни прокуратури.⁶⁰ Аргументът за осигурен достъп до правосъдие е релевантен, но в света на модерните технологии и интернет, неговото осигуряване може да бъде осъществено и по други начини. Изграждането на електронно правосъдие е един от правилните отговори.

Гражданският съвет към ВСС прие акт: *“Необходимо е да се анализират разходите, необходими за поддържане на малките съдилища и прокуратури за една календарна година и да се съпоставят с постигнатите резултати – какъв продукт произвеждат и до колко е обществено оправдано издържането им с парите на данъкоплатците.*

Предлагаме на Висшия съдебен съвет и на министъра на правосъдието да започнат системен диалог с Гражданския съвет към ВСС по тази тема и да търсят приемливо и ефективно решение, което да бъде финансово обосновано.

Законът за съдебната власт (в сегашната редакция) позволява Висшият съдебен съвет и министърът на правосъдието (в разумен срок) да решат проблема с големия брой съдилища и прокуратури.”⁶¹

Прави впечатление сериозния бюджет на Висш съдебен съвет, който увеличава прогресивно общите си разходи. **С над 12 хил.лв. разполагат висшите магистрати за**

⁵⁸Изпълнявани проекти с финансиране от ОПАК, Норвежки финансов механизъм и други финансиращи организации извън регламентирания държавен бюджет, определен от Народното събрание.

⁵⁹Информацията е получена по реда на Закона за достъп до обществена информация, Решение 32/26.06.2014г., Изх.97-00-197.

⁶⁰ Формално са закрити няколко военни съдилища и прокуратури, но всички магистрати и служители са (пре) назначени по техен избор в други съдебни органи с всички привилегии. Не са намалени разходите след закриване на излишните военни структури. Липсва анализ за финансовия ефект от трансформацията на военни в цивилни съдебни органи.

⁶¹ Вж Акт №27/16.05.2014 г., Страница на ВСС, рубрика Граждански съвет, <http://www.vss.justice.bg/bg/start.htm>

2014г. Над 5 хил.лв. са планираните разходи за възнаграждения и осигуровки на колективния съдебен орган и неговата раздута администрация. Издръжката е над 2 хил.лв., което е твърде голяма сума на общия фон на намалената драстично издръжка на съдилищата – с над 30% и повече на районните съдилища за 2013 и 2014г. **Допълнително ВСС управлява още седем проекта с европейско финансиране на стойност над 5 хил. лв.**

Възможни решения:

1. Висшият съдебен съвет да започне широка дискусия за финансирането на съдебната система на програмна основа, обвързана със съдебната карта, резултатите от съдебната дейност и удовлетвореността на гражданите.
2. ВСС да развива сериозен капацитет да изготвя мотивиран програмен бюджет с ясни цели и резултати.
3. ВСС да обоснове нуждата от прогресивно нарастващите разходи в системата, като огласи публично собствените си разходи.
4. ВСС да не назначава съдии и прокурори на свободните позиции в момента, докато не вземе решение за броя на съдилищата и прокуратури, които ние определяме като „бутикови“.⁶²

Приложение към ПОЗИЦИЯ

Относно искане на Висшият съдебен съвет да получи допълнително пари към бюджета на съдебната власт за 2014г.⁶³

Прави впечатление, че на първо място е поставена програмата, която ние бихме определили като „програма за съхраняване на статуквото“. Висшият съдебен съвет е наименовал **Програма 1 „Щатно комплектоване на цялостната дейност на съдилищата...“**.

Името на програмата показва недвусмислено, че ВСС няма намерение да променя съдебната география и да закрива неефективни и кухи магистратури.

Относно структурата на проекта за бюджет прави впечатление раздробяване на обичайно привични и общи разходи на отделни програми, например: програма „Щатно комплектоване..“, „Подобряване на инфраструктурата и сигурността...“, „Усъвършенстване на информационните технологии...“.

Подходът на детайлизиране е използван за съдилищата (3 програми), прокуратурата (3 програми), НИП (3 програми), Инспекторат към ВСС (3 програми), ВСС (3 програми). Допълнително има две програми за ВСС и една за прокуратурата.

⁶² Според нашето разбиране „бутикови“ са малки по обем и със слаби (незадоволителни) резултати съдебни органи, но със скъпа издръжка (с голям бюджет) и със съмнителен принос за функционираща съдебна институция.

⁶³ Вж Протокол №35/17.09.2013г. на ВСС, <http://www.vss.justice.bg/bg/start.htm>

ПРИМЕР: На 3 юли 2013г. Комисия „Бюджет и финанси“ на ВСС приема предварително становище⁶⁴ по проекта на бюджет на съдебната власт за 2014г., като исканите от държавата разходи са 526 068,1 хил. лв. Прави впечатление, че за около 75 дни проектът на бюджет се е увеличил с около 17 000 хил. лв. - желанието за повече разходи на съдебната власт се е увеличило през лятната ваканция на 2013г.⁶⁵

За съдебната статистика:

ПРИМЕР: Прокламираните 720 хил. дела за 2012г. не са точно истински дела. Над 60% от разгледаните съдебни дела в първите десет съдилища по натовареност за 2012г., се формират от т.н. заповедни производства, които не се разглеждат в съдебните зали (чл.410 и чл.417 от ГПК).⁶⁶

За достъпа до обществена информация:

ПРИМЕР: ВСС не публикува подробна информация за изразходването на бюджета на ВСС, възнагражденията на магистратите, промените в бюджета на различните съдебни органи. Липсва публична информация защо ВСС увеличи собствената си администрация с 30 човека за 1 година.

В началото на 2013г. ВСС увеличи администрацията с нова дирекция „Атестиране на магистрати“, с което броя на дирекциите беше увеличен на седем. **По щат във ВСС работят 131 човека, от които 22 изборни членове и 109 – служители.**⁶⁷

ПРИМЕР: Само за един месец⁶⁸ (през 2014г.) Висшият съдебен съвет увеличи с 20 (двадесет) нови щатни бройки чиновническия си апарат в непрозрачна процедура и без реална необходимост.⁶⁹

Настойчиво предлагаме Висшия съдебен съвет да преразгледа своето спорно решение и да го отмени, като нецелесъобразно и в разрез с обществения интерес за ефективна и с човешко лице администрация.

ПРИМЕР: На 23 юни (2014г.), в първия работен ден след поставянето на КТБ под надзор, Бюджетната комисия на Висшия съдебен съвет се събра на извънредно заседание по повод създалата се ситуация. На това заседание са били одобрени предложенията на шестте съдилища за разкриване на сметки в други банки: ОС-

⁶⁴ Страница на ВСС, рубрика Решения на постоянните комисии, <http://www.vss.justice.bg/bg/start.htm>

⁶⁵ Сумата се увеличава до 543 552,257 хил. лв.

⁶⁶ Страница на ВСС, рубрика Съдебна статистика, декларации - подрубрика Отчетни доклади, <http://www.vss.justice.bg/bg/start.htm>

⁶⁷ Страница на ВСС, рубрика Заседания на ВСС – подрубрика Приложения, 2013г. – Протокол 7, <http://www.vss.justice.bg/bg/start.htm>.

⁶⁸ Вж Протокол 22/29.05.2014г., Протокол 23/05.06.2014г., <http://www.vss.justice.bg/bg/start.htm>

⁶⁹ В момента липсва актуална информация за броя на служителите в администрацията на ВСС.

*Варна в Райфайзенбанк, ОС-Габрово в ДСК, АдС-Стара Загора в Сосиете Женерал Експресбанк, а ОС и РС в Стара Загора, както и РС-Раднево – в Пощенска банка.*⁷⁰

За съдебната карта:

ПРИМЕР: *в 367 органи на съдебната власт, в която работят около 2400 съдии, 2300 прокурори и следователи, и 9100 съдебни служители...⁷¹ В радиус от 15 км има 4 съдилища в 3 съдебни окръга – Луковит, Червен Бряг, Кнежа и Бяла Слатина.*

Какво означава да има „достъп до правосъдие“:

1. Да има на всеки 15-20 км по един съд и прокуратураили
2. Да може да се достига до един съд за 30-40 мин. с автомобил?

ПРИМЕР: *на разстояние от 5 до 15 км. има няколко съдилища и прокуратури в градове като Велико Търново и Горна Оряховица; Гълъбово и Раднево; Ловеч и Троян; Петрич и Сандански...*

КОНСУЛТАТИВЕН ЦЕНТЪР ПО ПРОБЛЕМИТЕ НА ДОМАШНОТО НАСИЛИЕ - РАЗГРАД

Консултативният център по проблемите на домашното насилие е иновативна социална услуга в общността, част от структурата на Сдружение „Център на неправителствените организации в Разград“.

Центърът на неправителствените организации в Разград повече от 10 години осъществява програми по прилагането на Закона за защита срещу домашното насилие (ЗЗДН), www.ngo-rz.org.

Консултативният център по проблемите на домашно насилие към Центъра на НПО в Разград съществува от месец май 2008г.⁷² Неговата основна цел е да предоставя социални услуги и програми за възстановяване на жертвите на насилие и техните семейства в община Разград, както и разработване и прилагане на специализирани програми за извършители на насилие.

Консултативният център за домашно насилие в град Разград:

- Предоставя експертни и социални услуги на жертви на домашно насилие и извършители на домашно насилие от община Разград;

⁷⁰ Вж КТБ отказала информация на ОС-Варна за наличностите по сметките му, <http://www.legalworld.bg/37497.ktb-otkazala-informaciia-na-os-varna-za-nalichnostite-po-smetkite-mu.html>

⁷¹ Вж Предварително становище по проекта на бюджет на съдебната власт за 2014 г., Протокол 28/03.07.2013г. на КБФ към ВСС. Страница на ВСС, рубрика Решения на постоянните комисии - подрубрика Комисия „Бюджет и финанси“, <http://www.vss.justice.bg/bg/start.htm>

⁷² През 2005г. Центърът на НПО в Разград осъществи проекта “Гражданско наблюдение на съда” за мониторинг прилагането на ЗЗДН. През месец април 2007г. открихме Консултативно бюро за насилието над жени, което развихме в Консултативен център за домашно насилие от месец май 2008г.

Носител на Златен ключ 2007 за достъп до обществена информация

20

- Развива Специализирана служба за жертви на домашно насилие и извършители на домашно насилие за изпълнение на мерките по чл. 5, ал.1, т.5 и 6 от Закона за защита срещу домашно насилие;

Специализираните услуги на Консултативния център включват социална подкрепа, консултиране, рехабилитация и юридическо представителство на жертвите на домашно насилие. Ние работим паралелно и с извършителите на насилие, след задължителното указание на съда да посещават нашите специализирани програми.

През месец август 2008г. в град Разград беше разкрита гореща телефонна линия за жертви на насилие. Вестник „Екип 7” редовно публикува обява с телефона на Консултативния център. Откритата телефонна линия за жертви на насилие успешно подпомага дейността на Консултативния център.

Центърът на НПО в Разград е регистриран като доставчик на социални услуги в Агенцията за социално подпомагане и Държавна агенция за закрила на детето. Дейността се регламентира със Закона за социалното подпомагане и Закона за закрила на детето.

Консултативният център по проблемите на домашно насилие в град Разград е иновативна социална услуга в общността. За първи път Център на НПО в Разград е включен в Общински план за развитие на Община Разград 2007-2013г. (точка 4.2.2., стр.24).⁷³ Добавен е нов абзац “Развитие на нови алтернативни социални услуги в общността.”⁷⁴ С това решение местният парламент в Разград вписа Сдружение “Център на НПО в Разград”, като доставчик на социални услуги.

Центърът на НПО в Разград се развива, като доставчик на социални услуги в общността и е включен в Общинска стратегия за предоставяне на социални услуги 2012-2016 с услуга “Център за социална рехабилитация и интеграция на възрастни хора/Консултативен център по проблемите на домашно насилие гр. Разград.”⁷⁵ В Общинската стратегия за предоставяне на социални услуги 2007-2011г., е записано, че Центърът на НПО в Разград предоставя социалните услуги „Дневен център за социална рехабилитация и интеграция с Кризисен център”⁷⁶.

„Центърът на НПО в Разград е регистриран като юридическо лице с нестопанска цел в обществена полза и притежава необходимите удостоверения от Агенцията за социално подпомагане. Всяка година държавните институции извършват контрол на дейността и водената документация. Гражданската организация редовно подава задължителните публични отчети в Министерството на правосъдието и Агенцията за социално подпомагане.”⁷⁷

⁷³Приет с Решение № 384 от 20.05.2005г. на Общински съвет – Разград.

⁷⁴ Приет с Решение № 174 от 30.05.2008г. на Общински съвет – Разград.

⁷⁵ Приета с Решение №150/29.05.2012 г. на Общински съвет Разград, стр.43; стр.48-49, http://www.razgrad.bg/index.php?option=com_content&view=article&id=42&Itemid=54&lang=bg

⁷⁶ Решение №808/22.01.2007 г. на Общински съвет – Разград.

⁷⁷ Решение №422 по Протокол № 27 от проведеното заседание на Общински съвет – Разград на 28.07.2009 г., стр.3, www.razgrad.bg, рубрика Общински съвет – подрубрика Протоколи.

Преки ползватели на Консултативния център са **повече от 100 жени и деца в неравностойно социално положение, жертви на домашно насилие от ромската, турската и българска етническа общност от община Разград**. Те са включени в програма за възстановяване от преживяно домашно насилие. За тях организираме консултации, беседи, безплатна психологическа подкрепа, безплатна съдебна защита по Закона за защита срещу домашното насилие.

До момента над **50 извършители на домашно насилие ползват услугите** на специалистите от Центъра за домашно насилие и участват в специализирана програма за работа с извършители на насилие. Те са насочвани от Районен съд Разград и са с влязло в сила решение по Закона за защита срещу домашното насилие.

До момента в Консултативния център по проблемите на домашното насилие са потърсили помощ над 300 потърпевши от домашно насилие и са предоставени над 1000 консултации. С помощта на Центъра в Районен съд - Разград са заведени над 150 дела по Закона за защита от домашното насилие, а за над 120 от има постановена мярка за защита на жертвите и децата.

29.05.2015г.
Град Разград

Георги Милков
Председател на УС